

Oma-aloitteinen lausunto 8.9.2008

Viite: HE 77/2008 vp seurakuntavaalien äänioikeusikärajan laskemisesta

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Pääkaupunkiseudun ateistit ry haluaa antaa lausuntonsa asiasta, vaikka yhdistyksen mielestä lainsäädäntöön ei tulisikaan kuulua kirkkolakia.

Seurakuntavaalien äänioikeusikäraja esitetään laskettavaksi 16 vuoteen.

Tästä poiketen vaalikelpoisuusikäraja esitetään pidettäväksi ennallaan, 18 vuotena. Hallitus antaa tälle perustelun, että seurakuntavaaleissa valitaan luottamushenkilöt, jotka käyttävät varsinaista päätösvaltaa seurakunnassa vaalikauden aikana, ja että siksi vaalikelpoisuusiän tulee olla edelleen täysikäisyysikäraja 18 vuotta.

Perustelua vastaan on heti sanottava, että ainakin yhdistyksen hallituksessa voi olla 15-vuotias.

Perustelua vastaan on erityisesti sanottava, että seurakuntien luottamushenkilöt päättävät kirkollisverojen käytöstä ja että kirkollisveroja joutuvat maksamaan alaikäisetkin, vaikka heillä ei ole oikeutta omalla päätöksellään erota kirkosta. Tilanteen korjaamiseksi ja muistakin syistä tämä oikeus olisi annettava nuoremmille. Oma henkilökohtainen kantani on 12 vuoden ikäraja, mutta koska sen perustelemisen ei liity seurakuntavaaleihin, tuon tässä esille välittävänä kantana 14 vuoden ikärajan, jolla on yhtymäkohtansa rippikouluikään ja sikäli hallituksen esitykseen.

Äänioikeus- ja vaalikelpoisuusikärajojen erkaantumisesta seuraa, että äänioikeutettu alaikäinen, joka haluaisi erota kirkosta, ei voi äänestämällä pyrkiä parantamaan asemaansa, sillä hänen laillaan ajattelevat vaalikelpoisuusikärajan saavuttaneet ovat tietysti jo eronneet kirkosta. Siksi hallituksen esitys on loukkaus näitä nuoria kohtaan.

Vaalikelpoisuusikärajan laskemista samalla 16 vuoteen on julkisuudessa ehdotettu samoin perusteluin kuin joita nyt esitetään 16 vuoden äänioikeusikärajalle, erityisesti siis pyrkimyksellä sitouttaa nuoret kirkon jäseniksi. Tähän voidaan huomauttaa, ja olen julkisuudessakin huomauttanut, että silloin viimeistään olisi annettava nuorelle oikeus äänestää myös jaloillaan. Muutoin nimittäin voisi käydä, että 16—17-vuotias nuori, erityisesti työssäkäyvä, joka haluaisi erota kirkosta siihen silti pystymättä, mutta joka olisi erehtynyt käymään rippikoulun ja tullut konfirmoiduksi, ryhtyisi seurakuntavaalien ehdokkaaksi ja kävisi äänekkään vaalikampanjan teemanaan (omantuntonsa vastaisen) kirkollisveron prosenttimäärän nollaaminen ja vastaava seurakunnan toiminnan alasajo. Vaalikelpoinen on vain kristillisestä vakaumuksesta tunnettu seurakunnan jäsen, mutta jos tuollaisen nuoren ehdokkuus yritettäisiin torjua tähän vedoten, voisi kysyä, miksi hänen sitten on pakko olla kirkon jäsen.

Hallituksen esitys vaikenee häveliäästi tästä seikasta, kun se ei suoraan totea, että seurakunnan jäsenyyteensä myönteisesti suhtautuvia nuoria, jotka edelleen ovat enemmistö, ei voida palkita vaalikelpoisuusikärajan laskemisella, koska silloin jouduttaisiin myös hyvittämään kirkostaeroamisoikeudella niitä nuoria, vähemmistöä, jotka eivät suhtaudu seurakunnan jäsenyyteensä myönteisesti.

Valiokunnan tulisi sisällyttää mietintöönsä lausumaehdotus, että hallitus ryhtyisi valmistelemaan uskonnonvapauslain muuttamista niin, että lain lapselle ja nuorella antamia oikeuksia päättää uskonnollisen asemansa muutoksista lisättäisiin. Eduskunnassa hallintovaliokunta parhaiten tietää, että nämä oikeudet syntyivät sekavan prosessin kautta ja saivat sekavan sisällön. Uskonnonvapauskomitea rakensi lakiehdotuksensa harhaiselle ajatukselle, joka jälkikäteen yritettiin toteuttaa valiokunnassa asiassa HE 35/2003 vp syntyneellä lausumalla, josta valiokunta luopui lausunnossaan hallituksen toimienpidekertomuksesta vuodelta 2006.

Jouni Luukkainen
puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry
jouni.luukkainen@helsinki.fi